

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 22.05.1967, sp. zn. 5 Cz 61/67, ECLI:CZ:NS:1967:5.CZ.61.1967.1

Číslo: 107/1967

Právní věta: Zákon nevylučuje výslovně přidělení náhradního bytu nebo zajištění náhradního ubytování rozvedenému manželovi jen proto, že má právo k jinému bytu. Je ovšem nezbytné, aby byl každý jednotlivý případ pečlivě zkoumán též z hlediska zásad občanskoprávních vztahů, jež jsou vyjádřeny v člancích VI, VII o. z. Pokud může rozvedený manžel, který je povinen vystěhovat se z dřívějšího společného bytu manželů, užívat bez vážnějších překážek byt nového manžela, nebylo by přidělení náhradního bytu či zajišťování náhradního ubytování tomuto rozvedenému manželovi v souladu s pravidly socialistického soužití,

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 22.05.1967

Spisová značka: 5 Cz 61/67

Číslo rozhodnutí: 107

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Byt, Hospodaření s byty, Náhradní byt

Předpisy: 40/1964 Sb. § 178
§ 186

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 107/1967 sb. rozh.

Zákon nevylučuje výslovně přidělení náhradního bytu nebo zajištění náhradního ubytování rozvedenému manželovi jen proto, že má právo k jinému bytu. Je ovšem nezbytné, aby byl každý jednotlivý případ pečlivě zkoumán též z hlediska zásad občanskoprávních vztahů, jež jsou vyjádřeny v člancích VI, VII o. z.

Pokud může rozvedený manžel, který je povinen vystěhovat se z dřívějšího společného bytu manželů, užívat bez vážnějších překážek byt nového manžela, nebylo by přidělení náhradního bytu či zajišťování náhradního ubytování tomuto rozvedenému manželovi v souladu s pravidly socialistického soužití,

(Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. května 1967, [5 Cz 61/67](#).)

Obvodní soud pro Prahu 10 zrušil právo účastníků společně užívat byt o kuchyni a pokoji s přísl. v Praze; současně určil, že další uživatelkou bytu bude žalobkyně. Žalovanému uložil, aby se z bytu vystěhoval v patnáctidenní lhůtě po přidělení přiměřeného náhradního bytu nebo zajištění náhradního ubytování vykonatelným rozhodnutím ONV.

Městský soud v Praze změnil rozsudek soudu I. stupně tak, že uložil žalovanému, aby vyklidil byt a vyklizený jej odevzdal žalobkyni do jednoho měsíce od právní moci rozsudku (tj. nikoli teprve po přidělení přiměřeného náhradního bytu nebo zajištění náhradního ubytování). K odůvodnění svého rozhodnutí Městský soud zdůraznil, že žalovaný uzavřel dne 8. 1. 1966 manželství s J. Z. a stal se ve smyslu ustanovení § 176 odst. 1 o. z. společným uživatelem jejího bytu v P. Z toho městský soud dovodil, že event. přidělení náhradního bytu či zajištění náhradního ubytování žalovanému by vedlo k nepřijatelnému užívání dvou bytů žalovaným. Z obsahu spisu vyplynulo, že žalovaný pracuje jako číšník v Praze a jeho nynější manželka na výstavbě vodního díla v N., a že se zdržují v P. pouze v době pracovního volna. S touto skutečností se Městský soud vypořádal poukazem na to, že druh povolání žalovaného jej pobytem neváže na Prahu, že žalovaný není v situaci, „že by na něm nebylo možno spravedlivě žádat, aby opustil své pražské bydliště bez náhrady“.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že rozsudkem Městského soudu v Praze byl porušen zákon a tento rozsudek zrušil.

Z odůvodnění:

V zájmu náležité ochrany uživatelů bytů neupravuje občanský zákoník pouze jednotlivé důvody zániku práva osobního užívání bytu, ale určuje také, že uživatel bytu není zásadně povinen vystěhovat se z bytu, pokud mu není přidělen přiměřený náhradní byt (§ 186 odst. 1 o. z.); z této obecné zásady připouští zákon jen výjimky výslovně stanovené, v nichž stačí zajištění náhradního ubytování, popř. v nichž není třeba poskytnout ani náhradní byt, ani náhradní ubytování. Právo na náhradní byt nebo na náhradní ubytování (§ 178 o. z.) má i rozvedený manžel, který je povinen vystěhovat se z dřívějšího společného bytu manželů (§ 177 odst. 1 o. z.); toto právo není podmíněno tím, že rozvedený manžel nemá právo k jinému bytu (jako je tomu třeba v případech, na něž dopadá ustanovení § 179 odst. 1 o. z.).

Z toho vyplývá, že - nejde-li o některou z výslovně stanovených výjimek (kdy stačí zajištění náhradního ubytování, popř. kdy není třeba poskytnout ani náhradní byt, ani náhradní ubytování) - není na místě, aby bylo rozvedenému manželovi odnímáno vždy a za všech okolností právo na náhradní byt nebo na náhradní ubytování toliko s poukazem na to, že snad má právo k jinému bytu, popř. toliko s poukazem na ustanovení § 184 písm. c) o. z. To tím spíše, že zákon nevyklučuje vůbec možnost užívání dvou bytů (srov. § 9 vyhl. č. 45/1964 Sb.).

Se smyslem práva na náhradní byt nebo na náhradní ubytování, jímž je ochrana uživatelů bytů, a s principy naší bytové politiky by nebylo ovšem ve shodě event. přidělování náhradního bytu či zajišťování náhradního ubytování rozvedenému manželovi, kterému nic nebrání v užívání bytu nového manžela (k němuž nabyl práva společného užívání bytu manželky ve smyslu § 176 odst. 1 o. z.). Se zřetelem k tomu - když zákon nevyklučuje výslovně přidělení náhradního bytu či zajištění náhradního ubytování rozvedenému manželovi jen proto, že má právo k jinému bytu - je nezbytné, aby byl každý jednotlivý případ pečlivě zkoumán též z hlediska zásad občanskoprávních vztahů, jež jsou vyjádřeny v člancích VI, VII o. z. Pokud může rozvedený manžel, který je povinen vystěhovat se z dřívějšího společného bytu manželů, užívat bez vážnějších překážek byt nového manžela (k němuž mu vzniklo uzavřením manželství právo společného užívání), nebylo by event. přidělování náhradního bytu či zajišťování náhradního ubytování tomuto rozvedenému manželovi v souladu s pravidly socialistického soužití. Tak tomu však není v této věci, v níž by byl žalovaný odnětím práva na náhradní byt nebo na náhradní ubytování nucen vlastně k výrazné změně zatímního celkového

způsobu života (k přesunu trvalého bydliště z Prahy do P. a k event. změně pracoviště).

Z těchto důvodů vyplývá, že Městský soud v Praze porušil zákon v ustanoveních § 178, § 186 odst. 1 o. z.